

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

No 1

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2026

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 2026-yil, yanvar.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoiraz Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdukarimova Dinara Rustamxanovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikramov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongirathbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhriddinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoiraz Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.
Abdukarimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi
336/3-sonli qarori bilan
ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

INSON KAPITALINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....	52
Dilnoza Ruziqulova Xoliqovna	
INNOVATSION IQTISODIYOTDA AYOLLAR TADBIRKORLIGINI RIVOJLANTIRISH BO'YICHA XALQARO TAJRIBA	60
Maksumova Umidaxon Sadikjonovna	
ОЛИГОПОЛИЯ И ТЕОРИЯ ИГР	64
Камилова Наргиза Абдукаххоровна, Наимов Самандар Раджабович	
ЦИФРОВЫЕ ИНВЕСТИЦИИ НА ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОМ ТРАНСПОРТЕ: НОВАЯ ЭРА ЭФФЕКТИВНОСТИ	67
Каракулов Фарход Зайпудинович	
MEVA-SABZAVOTCHILIK MAHSULOTLARINING EKSPORT SALOHİYATINI BOSHQARISH SAMARADORLIGINING INNOVATSION YECHIMLARI	72
Ergashev Jamshid Axmadaliyevich	
MOLIYAVIY AKTIVLARNING IQTISODIY MOHIYATI VA TIJORAT BANKLARIDA ULARNING SIFAT MEZONLARINI SHAKLLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI	77
Iskandarova Munisa Hasan qizi	
MOLIYAVIY RISKLARNI BOSHQARISHDA SUN'IY INTELLEKTNI QO'LLASH IMKONIYATLARI	82
Xojiyev Jaxongir Dushabayevich, To'xtayev Kamol Po'latovich	
MARKETING VA BOZOR IQTISODIYOTI SHAROITIDA TAYYOR KIIYIMLARNING RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	87
Bababekova Gulchexra Baxtiyarovna	
NAMANGAN VILOYATI QURILISH MATERIALLARI SANOATIDA MODERNIZATSIYA JARAYONLARIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR VA ULARNING IQTISODIY AHAMIYATI	93
Odilova Malika Abdushukur qizi	
TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNI TAKOMILLASHTIRISH.....	98
Toshtemirov Xojiakbar Qahramon o'g'li	
ТУРИЗМ КАК ФАКТОР УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ СТРАНЫ	103
Артикова Шохида Ильясовна	
MINTAQALARDA OZIQ-OVQAT SANOATI KORXONALARI INNOVATSION SALOHİYATINI BOSHQARISH METODOLOGIYASINI JORIY ETISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGI.....	107
Dadamirzayev Muzaffar Xabibullayevich	
THEORETICAL ASPECTS OF SERVICES IN THE CONTEXT OF UZBEKISTAN'S ECONOMIC TRANSFORMATION	114
Umidjon Normurodov, Qodirov Yusufbek Suyunbek ugli	
РАЗВИТИЕ ПРЕДПРИЯТИЙ ОБУВНОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ В УСЛОВИЯХ ФОРМИРОВАНИЯ МАРКЕТИНГОВЫХ ИННОВАЦИЙ	120
Расулов Нозимжон Набиджонович	
QISHLOQ XO'JALIGI SOHASIDA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARNING JORIY QILINISHI VA UNI OZIQ-OVQAT XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDAGI AHAMIYATI.....	125
Saburov Jumanazar Saliyevich	
KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISHNING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI VA ICHKI BOZORNI KENGAYTIRISH IMKONIYATLARI	129
Mayliyeva Sadoqat Safayozovna	
ЭКОНОМИЧЕСКОЕ ЗНАЧЕНИЕ ТРАНСПОРТНОЙ ИНФРАСТРУКТУРЫ В УСТОЙЧИВОМ РАЗВИТИИ УЗБЕКИСТАНА.....	134
Убайдуллаев Худоёр Бахтиёр угли	
MINTAQANI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA PAXTA-TO'QIMACHILIK KLASSTERLARI SALOHİYATIDAN SAMARALI FOYDALANISHNING XORIJ TAJRIBASI.....	141
Xayitov Rustam Burxonovich	

BARQAROR MOLIYALASHTIRISH KONSEPSIYASIGA MUVOFIQ “YASHIL” INVESTITSIYALARNI RIVOJLANTIRISH.....	146
Abduraxmonov Alimardon Sodiq o'g'li	
BANK XIZMATLARI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA RAQAMLI MARKETINGDAN FOYDALANISH.....	151
Dushamov Maxmudjon Maksudbekovich	
HUDUDLARDA TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING AHAMIYATI VA ISTIQBOLLARI	159
Ibodova Dilsora Ibodovna	
INVESTITSION PORTFELLARNI SHAKLLANTIRISH, BAHOLASH VA BOSHQARISH	165
Baymanova Mavlyuda Djurayevna, Abdullaeva Shohista	
KICHIK XIZMATLAR FAOLIYATINI RASMIYLASHTIRISH ORQALI AHOLI BANDLIGI KO'RSATKICHLARINI OSHIRISH.....	170
Xalimbetov Farxad Bagibekovich	
MONOPOLIYAGA QARSHI BOSHQARUV TIZIMINI RIVOJLANTIRISH: XORIJIY TAJRIBA VA MILLIY YONDASHUVLAR.....	173
Akbarov Jasur Ikromjon o'g'li	
СТАТИСТИЧЕСКАЯ ОЦЕНКА ДИНАМИКИ И СЕЗОННОСТИ ДОХОДОВ НАСЕЛЕНИЯ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	179
Салиходжаева Умида Абдуакбар кизи	
SUN'IY INTELLEKT ASOSIDAGI TALABNI PROGNOZLASHNING CHAKANA MARKETING INNOVATSIYASINI TAKOMILLASHTIRISHDAGI ROLI	186
Ostonaqulova Gulsaraxon Muhammadyoqub qizi	
TEMIR YO'L YO'LOVCHI TASHISH KORXONALARI IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH MODELLARI	200
Eshboyev Ulug'bek Farxodovich	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA MOLIYAVIY HISOBOT VA AUDIT METOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH	205
Zufarova Zilola Raxim qizi	
TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN RISKLARNI BOSHQARISH MEXANIZMIGA TA'SIR QILUVCHI OMILLARNING EKONOMETRIK TAHLILLARI	216
Rahmonqulov Temirbek Eshmamatovich	
MULKIY SOLIQLARNING MAHALLIY BUDJET DAROMADLARINI SHAKLLANTIRISHDAGI TA'SIRINI BAHOLASH.....	222
Aliyarov Olim Abdug'aparovich	
AVTOMOBIL SANOATIDA MAHSULOT BILAN BOG'LIQ XIZMATLAR TASNIFI	231
Saidov Dilshodbek Razzakovich	
UY-JOY FONDINI SAMARALI TASHKIL QILISH VA TAKOMILLASHTIRISHNING XORIJIY TAJRIBALARI.....	236
Otajonov Tohirjon Xo'janazar o'g'li	
TURIZMNI IQTISODIYOTDA TO'G'RIDAN TO'G'RI TA'SIRINI STATISTIK TADQIQOTI.....	241
Jumanova Zilola Tuychiyeвна	
RIVOJLANGAN DAVLATLAR BANK EKOTIZIMLARI VA O'ZBEKISTON BANK EKOTIZIMLARINING RIVOJLANISHI VA QIYOSIY TAHLILI	248
X.R. Aliyev	
O'ZBEKISTON OLIY TA'LIM TIZIMI UCHUN DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIGI ASOSIDA BOSHQARUV METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	254
Abdullayev Javohir Abdumalik o'g'li	
OROL BO'YI MINTAQASIDA XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI INNOVATSION BOSHQARISHNING TASHKILIY-IQTISODIY MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	259
Umarova Xusnora Dilmurod qizi	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA ISHCHI KUCHIDAN SAMARALI FOYDALANISH ISTIQBOLLARI	264
Xolmurotov Salimbek Eshbekovich	

INNOVATSION KLASTERLARNI TASHKIL ETISH VA RIVOJLANTIRISHNING MOLIYAVIY MEXANIZMI.....	269
Quliyev Begimqul Melikovich	
ВОПРОСЫ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ УПРАВЛЕНИЯ ИННОВАЦИОННЫМИ ПРОЦЕССАМИ В КОММЕРЧЕСКИХ БАНКАХ.....	276
Ахмедов Самандар Сайфуллоевич	
АГРОЭКОТУРИЗМ КАК НАПРАВЛЕНИЕ ДИВЕРСИФИКАЦИИ ЭКОНОМИКИ СЕЛЬСКИХ ТЕРРИТОРИЙ УЗБЕКИСТАНА.....	281
Хайдаров Ойбек Зоирович	
THE IMPACT OF DIGITALIZATION ON SERVICE QUALITY AND CUSTOMER SATISFACTION IN THE HOUSEHOLD SERVICE SECTOR: EMPIRICAL EVIDENCE FROM SAMARKAND REGION	287
Pardayev Sherzod Xolmurodovich, Yuldosheva Zulfizar Sayfullayevna	
DEVELOPMENT OF INTERACTIVE MODELING METHODS FOR THE SYNTHESIS OF INTELLIGENT CONTROL SYSTEMS FOR TECHNICAL OBJECTS IN THE DIGITAL ECONOMY.....	293
Mamutova Aygul Kalmurzaevna	
TIJORAT BANKLARIDA INVESTITSIYA LOYIHALARINI MOLIYALASHTIRISHDA RISKLARNI BOSHQARISH MASALALARI.....	298
Abdurazakova Nasiba Sultanovna	
YANGI O'ZBEKISTON SHAROITIDA SOLIQ MA'MURIYATCHILIGI TRANSFORMATSIYASI VA UNING MOLIYAVIY XAVFSIZLIKKA TA'SIRI.....	303
Tashmuxeimova Yayra Atxamovna	
ZAMONAVIY AXBOROT TIZIMLARI ORQALI SOLIQ QARZDORLIGINI UNDIRISH MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH XORIJIY DAVLATLAR TAJRIBASI ASOSIDA TAHLIL	308
Maxmadustov Jalol Maxmadustovich	
TA'LIM MIGRATSIIYASI VA INTEGRATSIIYA KO'RSATKICHLARINI STATISTIK TAHLILI: YEVROPA ITTIFOQI (SIRIUS) TAJRIBASI VA O'ZBEKISTON AMALIYOTI.....	314
Abdullayeva Gulhayot Shuhratovna	
HUDUDIIY SANOAT KORXONALARI FAOLIYATINI KO'P OMILLI STATISTIK TAHLIL ETISHDAGI ILG'OR XORIJIY TAJRIBALAR VA ULARDAN FOYDALANISH YO'LLARI	319
Tag'oyev Feruz Yorqulovich	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ORQALI HUDUDIIY INVESTITSIIYA MUHITINI TAKOMILLASHTIRISH: QASHQADARYO VILOYATI MISOLIDA TAHLIL VA TAVSIYALAR.....	326
Egamberdiev Abbasxon Sherali o'g'li	
KICHIK BIZNESDA INNOVATSION FAOLIYATNI TASHKIL ETISH VA RAG'BATLANTIRISH MEXANIZMLARI	331
Nurullayev Baxrom Botirovich	
YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISHDA RIVOJLANGAN MAMLAKATLAR TAJRIBASIDAN FOYDALANISH.....	337
Ne'matova Mavsuma	
ZAMONAVIY IQTISODIYOTDA ISLOMIY MOLIYA VA NOBANK KREDIT TASHKILOTLARIDA STRATEGIK BOSHQARUVNING NAZARIY ASOSLARI	341
Galatov Abbas Alibekovich, Xalilov Nurullo Xamidillayevich	
IQTISODIIY FAOLLIKNI OSHIRISHGA QARATILGAN DAVLAT FISKAL SIYOSATI HOLATI TAHLILI.....	346
Xudayberginova Nigora Turgunbayevna	
MEHNATGA HAQ TO'LASHNING MOHIYATI VA ULARNI HISOBGA OLISHNING ASOSIIY VAZIFALARI	356
Anvar Raximov Maxmarasulovich	
"CRADLE TO CRADLE" VA "CRADLE TO GRAVE" KONSEPSIYALARINING UMUMIIY VA XUSUSIIY JIHATLARI	360
Sodikov Zokir Rustamovich	
MINTAQADA PARRANDACHILIK SANOATINING SHAKLLANISHI VA RIVOJLANISH BOSQICHLARI	366
Qarshiyev Obidjon Egamberdiyevich	

AKSIYADORLIK JAMIYATLARINING BARQAROR RIVOJLANISH STRATEGIYALARI VA MINTAQA IQTISODIYOTIGA TA'SIRI: KEYNESIAN YONDASHUV NUQTAI NAZARIDAN.....	370
Shermatov G'ofurjon G'ulamovich	
QURILISH KORXONALARIDA INQIROZGA QARSHI BOSHQARUVNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI (ROSSIYA TAJRIBASI)	377
O'rinboyev Doniyorjon Baxtiyorjon o'g'li	
RIVOJLANGAN MAMLAKATLARDA YASHIL XIZMATLAR SEKTORINING TRANSFORMATSIYASI.....	385
Aliqulova Laylo Ziyadin qizi	
VIRTUAL TA'LIM MUHITI ORQALI TALABALARNING MULOQOT KO'NIKMALARINI SHAKLLANTIRISH OMILLARI.....	390
Bozorova Muazzam Hamid qizi, Hakimova Mushtariybonu Hamid qizi	
MINTAQA IQTISODIYOTIDA TRANSPORT INFRATUZILMASINI TAKOMILLASHTIRISH KO'RSATKICHLARINI EKONOMETRIK MODELLASHTIRISH VA PROGNOZLASHTIRISH	395
Qo'ziyev Umarbek Ulug'bekovich	
ОЦЕНКА СТОИМОСТИ И РИСКОВ ПРЯМЫХ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ (FDI)	400
Бахтиярова Дильноза Мадминджановна	
XIZMAT KO'RSATISH TARMOQLARIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA VA MONOPOLIYAGA QARSHI NAZORATNING AHAMIYATI.....	407
Bekbutayev Nodirjon Fayzullayevich	
O'ZBEKISTONDA INTEGRATSIYALASHGAN YASHIL MOLİYALASHTIRISH ARHITEKTURASI: KONSEPTUAL MODEL VA AMALIY TAKLIFLAR.....	412
Quliyev Ulug'bek Mirzayevich	
BANK TIZIMI FAOLIYATI MISOLIDA MOLİYAVIY ISLOHOTLAR SHAROITIDA KORXONALAR LIKVIDLIGINI OSHIRISH MASALALARI.....	419
Iminova Nurjahan Qodirjon qizi, Karimov Sardorbek Shuxratjon o'g'li	
BOJXONA HUDUDIDA QAYTA ISHLASH BOJXONA REJIMINING SANOAT RIVOJI VA EKSPORT SALOHİYATINI OSHIRISHDAGI O'RNI	423
Baxtiyor Abduganiyev, Nodira Saidbaxromova	
СТРАТЕГИЧЕСКАЯ РОЛЬ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ В СТАНОВЛЕНИИ ИННОВАЦИОННОЙ ЭКОНОМИКИ И ОБЕСПЕЧЕНИИ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ	427
Li Kristina Alekseyevna, Элназарова Шарифа Исроиловна, Эшпулатов Достонбек Боходир огли	
TOVAR-XOMASHYO BIRJASIDA SAVDO TURLARINING SHAKLLANISHI VA ULARNING BOZOR SAMARADORLIGIGA TA'SIRI	432
Xudayberdiyev Kamoliddin Ustemirovich	
THE ROLE OF CORPORATE STRUCTURES IN THE DEVELOPMENT OF GLOBAL FINANCIAL RELATIONS.....	438
Kurbaniyazov Shakhzodbek Karimovich	
BANKLARNI MODERNIZATSIYA VA TRANSFORMATSIYA QILISH JARAYONIDA INVESTITSION KREDITLASH SAMARADORLIGINI TA'MINLASH VA UNI OSHIRISHNING ASOSIY YO'LLARI	442
Tuxsanov Eldor Dilmurod o'g'li	
KICHIK BIZNESDA RAQAMLI MARKETING: O'ZBEKISTON SHAROITIDA SAMARADORLIK VA INTEGRATSIYA MODELLARI	446
Kamilov Farxod Shamilevich	
TASHQI SAVDODA EKSPORTNING MAKROIQTISODIY AHAMIYATI	453
Abdivaliyev Shahzodbek Xayrullayevich, Mutalov Sultonbek Abduraim o'g'li, Baymanova Mavlyuda Djurayevna, Ubaydullayeva Gulchexra Erkabayevna, Aipova Iroda Ikramovna	
РАЗВИТИЕ АСПЕКТОВ МАРКЕТИНГА В СИСТЕМЕ УПРАВЛЕНИЯ СПОРТИВНЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ.....	459
Юсупов Махамадамин, Закирова Умида Махамадаминовна	
LIZING OLUVCHI KORXONALARDA BUXGALTERIYA HISOBINI XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA YURITILISHI	462
Sadritdinov Baxodir	

YASHIL IQTISODIYOT VA KICHIK BIZNES RIVOJLANISHINING NAZARIY-KONSEPTUAL ASOSLARI	467
Isroilov Dilshodbek Rustamovich	
TEXNOLOGIK RESURLARNI BOSHQARISHDA STRATEGIYALARDAN FOYDALANISH	474
Kazakov Olim Sabirovich	
OLIY TA'LIM EKSPORT XIZMATLARINING IQTISODIY AHAMIYATI HAMDA ZARURLIGI.....	479
Abdusattarova Dildora Bohodirovna	
SANOAT KORXONASIDA INNOVATSION JARAYONLAR SAMARADORLIGINI TAHLIL QILISHNING METODIK YONDASHUVLARI.....	485
Kurbanova Shaxnoza Yuldashbayevna	
ISHLAB CHIQARISH XARAJATLARI HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI.....	491
Kafiyev Xojiakbar Xosilbek o'g'li	
BOSHQARUV HISOBINI TASHKIL QILISH YO'NALISHLARI.....	496
Xolmatov Otabek Oybek o'g'li	
INSON KAPITALIGA INVESTITSİYALAR.....	499
Sheraliyeva Saida Azatovna	
TURIZM INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISH VA IQTISODIY MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISHDA KLASTER USULLARINI QO'LLASH.....	504
Mizrob Maxmudovich Tashov	
МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К ОЦЕНКЕ СТОИМОСТИ КОМПАНИИ В ПРОЦЕССАХ СЛИЯНИЙ И ПОГЛОЩЕНИЙ.....	514
Ли Илларион Георгиевич	
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ВИДОВ ЭКОЛОГИЧЕСКОГО ТУРИЗМА УЗБЕКИСТАНА.....	519
Ахмедходжаев Равшан Темурович	
УСТОЙЧИВОЕ И ЦИФРОВОЕ РАЗВИТИЕ РЕГИОНАЛЬНОГО ТУРИЗМА: ЭВОЛЮЦИЯ ТЕОРЕТИЧЕСКИХ ПОДХОДОВ И МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВАНИЯ	525
Усманова Азиза Баходировна	
O'ZBEKISTONDA TURIZMNI INNOVATSION ASOSDA RIVOJLANTIRISHNING AHAMIYATI VA ZARURIYATI.....	529
Temurbek Olimovich Mamayunusov	
КОМПЛЕКСНОЕ УЧЁТНО-АНАЛИТИЧЕСКОЕ СОПРОВОЖДЕНИЕ ПРОЦЕССОВ УПРАВЛЕНИЯ ДЕНЕЖНЫМИ ПОТОКАМИ ПРЕДПРИЯТИЯ.....	536
Эркинбаев Якуббой Хушнуд угли	
ISLOMIY MOLIYA INSTRUMENTLARINING DAVLAT QARZ BARQARORLIGINI TA'MINLASH VA QARZ SIYOSATINI TAKOMILLASHTIRISH INSTITUTSIONAL VA AMALIY QO'LLANISH IMKONIYATLARINI KENGAYTIRISH	541
Raxmatov Hamid Hasan o'g'li, Akramov Azizjon Kabirovich	
O'ZBEKISTON SUG'URTA SEKTORIDA INSTITUTSIONAL VA INVESTITSION OMILLARNING MOLIYAVIY BARQARORLIKKA QO'SHMA TA'SIRI.....	549
Fayziyev Oybek Raximovich	
INSTITUTIONALIZATION OF PUBLIC ADMINISTRATION EFFECTIVENESS: A COMPARATIVE ANALYSIS OF OECD COUNTRIES' EXPERIENCE IN GOVERNANCE FOR PUBLIC ADMINISTRATION REFORM.....	556
Sarvar Saidov Khairulloyevich	
O'ZBEKISTONDA INNOVATSION TADBIRKORLIKNI QO'LLAB-QUVVATLASHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	562
Zaynutdinova Umida Djalalovna, Miraxmedova Maftuna Ibragimovna	
SAMARQAND VILOYATIDA TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA INSON KAPITALINING ROLI.....	568
Gulnora Mardievna Shadieva, Avazova Charos	
ПРАКТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ФОРМИРОВАНИЯ ДОХОДОВ РАБОТНИКОВ ВУЗОВ В УСЛОВИЯХ ТРАНСФОРМАЦИИ СФЕРЫ УСЛУГ	572
Шадиева Гулнора Мардиевна, Рустамова Фируза	

KICHIK BIZNES KORXONALARIDA INNOVATSION FAOLIYATNI BOSHQARISH.....	578
Eminchayev Baxodir Sadikovich	
MINTAQA IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDA BARQAROR RIVOJLANISH OMILLARINING NAZARIY TAHLILI	583
Tuyev Abdurahmon Yusubovich	
AKTIVLAR SIFATIGA TA'SIR ETUVCHI MAKROIQTISODIY VA INSTITUTSIONAL OMILLARNING TAHLILI	587
Rasulov Muxammad Bobur Fazliddin o'g'li	
TIJORAT BANKLARINING MUAMMOLI KREDITLARI (NPL) KO'RSATKICHI ORQALI BANK TIZIMI BARQARORLIGINI BAHOLASH.....	594
Xanmuratov Roushenbek Xalmuxammetovich, Vaxabov A.V.	
AKSIYADORLAR BILAN MANFAATLI MUNOSABATLAR TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISHDA AKSIYADORLAR VA ULARNING HUQUQLARINI TA'MINLASH.....	600
Raimov Farrux Avazjon o'g'li	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕХАНИЗМОВ ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНВЕСТИЦИЙ В РАЗВИТИЕ ЭКОНОМИКИ СТРАНЫ В ТУРИСТИЧЕСКОЙ ОТРАСЛИ	605
Мирпулатова Луиза Мансуровна, Абдумажидов Шахзод Шерзод угли	
O'ZBEKISTONDA KICHIK BIZNESNING YAIMDAGI ULUSHI VA UNING IQTISODIY BARQARORLIKKA TA'SIRI.....	610
Bo'stonova Nilufar Abdusmatovna	
MAISHIY XIZMATLAR SOHASIDA INNOVATSION KLASSTER MODELINI JORIY ETISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	615
Normurodova Zebo Eshmaxmatovna	
SURXONDARYO VILOYATI ISHLAB CHIQARISH SANOAT KORXONALARI RAQOBATBARDOSHLIGI KO'RSATKICHLARINING STATISTIK TADQIQOTI.....	619
Buriyev Ubaydulla Bozor o'g'li	
MAMLAKATIMIZDA SOLIQ MA'MURCHILIGINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI VA ULARNI YECHIMLAR.....	623
Normurzayev Umid Xolmurzayevich	
YASHIL IQTISODIYOT RIVOJLANISHINING ASOSIY OMILLARI VA ULARNI BOSHQARISH MASALALARI	630
Yuldasheva Nazokat Muzaffar qizi	
AXBOROT MAHSULOTLARI BIZNESINING BARQAROR RIVOJLANISH MEXANIZMI: MONITORING VA BAHOLASH TIZIMI.....	635
Abdullayev Abdulla Fayzulla o'g'li	
O'ZBEKISTONDA BANK TIZIMINI RAQAMLASHTIRISH TENDENSIYALARI VA MUAMMOLARI	640
Raxmanova Iroda Xasilovna	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARINI TRANSFORMATSIYA QILISH VA RAQAMLASHTIRISH: MUAMMOLAR VA STRATEGIK YO'NALISHLAR.....	645
Turgunov Abror Kadirovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT DAVRIDA BANK XIZMATLARI VA MOLIVAVIY TEXNOLOGIYALARNING TARAQQIYOTI.....	650
Muminova Marguba Mamirkulovna	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	655
Ulashev Xubbim Askarovich	
KADRLAR SIYOSATI VA DAVLAT XIZMATI SAMARADORLIGINI BAHOLASH HAMDA RIVOJLANTIRISHNING MILLIY MODELINI YARATISH	659
Turayev Laziz Shokirovich	
BALIQ YETISHTIRISHNING IQTISODIY SAMRADORLIGINI OSHIRISHDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNING O'RNI VA AHAMIYATI.....	664
Bo'ltakov Sardor Oqbo'ta o'g'li	

QO'SHILGAN QIYMAT SOLIG'INI UNDIRISH JARAYONIDA SOLIQ TAFOVUTINI (VAT GAP) ANIQLASH VA BAHOLASH USULLARI: XALQARO TAJRIBA VA O'ZBEKISTON SHAROITIDA ADAPTIV YONDASHUV.....	670
Urazmatov Jonibek Musurmanovich	
HUDUDLAR SOLIQ SALOHİYATI: OMILLAR VA NATIJA.....	675
Baxtiyorov Umid Kaxramon o'g'li	
AN'ANAVIY HUNARMANDCHILIKNI RAQAMLI PLATFORMALAR ORQALI INNOVATSION TRANSFORMATSIYA QILISH MEXANIZMLARI.....	680
Ermetov A.I.	
TA'MINOT ZANJIRINI BOSHQARISHDA SUPPLY CHAIN CONTROL TOWER KONSEPSIYASIDAN FOYDALANISH AFZALLIKLARI.....	686
Yuldashev Abduxakim Abdukarimovich	
KICHIK TADBIRKORLIK SUBYEKTLARIDA AXBOROT RESURSLARINING BOSHQARUV MODEL VA UNING IQTISODIY SAMARADORLIKKA TA'SIRI.....	691
Yo'ldoshev Nodirbek Ne'matjon o'g'li	
DAVLAT FUQAROLIK XIZMATIGA MENTORLIK TIZIMINI TATBIQ QILISHNING METODOLOGIK ASOSLARI.....	696
Xurshida Maxmadaminova	
QO'SHILGAN QIYMAT SOLIG'INING HISOB-KITOB VA UNDIRISH TIZIMINI RIVOJLANTIRISHNING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI.....	706
Jumanazarov Alisher Toshtemir o'g'li	
ПРАКТИКА ИСПОЛЬЗОВАНИЯ КЛЮЧЕВЫХ ПОКАЗАТЕЛЕЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ В СИСТЕМЕ УПРАВЛЕНИЯ ГОСУДАРСТВЕННЫМИ ФИНАНСАМИ УЗБЕКИСТАНА.....	715
Наимов Шохрух Шарофиддинович	
KORPORATIV DIVIDEND SIYOSATINING YANGI JIHATLARINI O'RGANISH: RIVOJLANAYOTGAN MAMLAKAT MISOLIDA.....	723
Eshev Furqat A'zamovich	
RAQAMLI PLATFORMALAR ASOSIDA "AQLLI SHAHAR" BOSHQARUVINI TAKOMILLASHTIRISH: INSONGA YO'NALTIRILGAN YONDASHUV.....	730
Raximova Madina Shuxrat qizi	
HUDUDIY IQTISODIY TIZIMLARNI BOSHQARISHNING TASHKILIY TUZILMALARI.....	737
Umarov Oqil Omiljonovich	
MAMLAKATIMIZ TIJORAT BANKLARINING FOND BOZORIDAGI INVESTITSION FAOLLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	742
Yuldashev Fozil Turapovich	
MAKROIQTISODIY MUVOZANATNI MODELLASHTIRISHDA MATEMATIK USULLARNING TATBIQI VA PROGNOZLASHTIRISH SAMARADORLIGI.....	749
Abdiraimov Abbos Xolmurodovich	
ФАКТОРЫ РАЗВИТИЯ ТОРГОВЫХ ОТНОШЕНИЙ МЕЖДУ УЗБЕКИСТАНОМ И ГОСУДАРСТВАМИ ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ.....	756
Мирзамухамедова Шахзода Акмалжон кизи	
O'ZBEKISTONDA IQTISODIY TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA STRATEGIK MENEJMENTNI RIVOJLANTIRISH.....	762
Ismadiyarov Alisher Abduraxmon o'g'li	
СПОСОБЫ ВЫРАЖЕНИЯ СОСТОЯНИЙ ЧЕЛОВЕКА ФРАЗЕОЛОГИЧЕСКИМИ ОБОРОТАМИ РУССКОГО ЯЗЫКА.....	766
Жумаев Шавкат ХХХ	
SUV XO'JALIGI SOHASIDA DASTURIY BUDJETLASHTIRISH BO'YICHA XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBASI.....	769
Dilshod Pulatov, Dildora Mirzaeva	
МЕТОДЫ СБОРА И АНАЛИЗА ДАННЫХ ДЛЯ ОЦЕНКИ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТИ ЦИФРОВЫХ ИНВЕСТИЦИЙ.....	776
Каракулов Фарход Зайпудинович	

НЕФОРМАЛЬНАЯ ЗАНЯТОСТЬ И ТЕНЕВАЯ СТОРОНА ЭКОНОМИКИ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН: АНАЛИЗ СТРУКТУРНЫХ ВЫЗОВОВ И ГОСУДАРСТВЕННЫХ МЕР ПО ЛЕГАЛИЗАЦИИ	782
Салахутдинова Юлдуз Голибовна	
OLIY TA'LIM MUASSASALARINI MOLIYALASHTIRISH MODELLARI VA ULARNING XUSUSIYATLARI	787
Xalikov Akmal Xolboyevich	
TIJORAT BANKLARDA MOLIYAVIY XIZMATLARNI DIVERSIFIKATSIYA QILISH ISTIQBOLLARI	793
Roziqov Behzod Bahrom o'g'li	
RAQOBATBARDOSH MUHITDA INNOVATSION MENEDJMENTNI JORIY ETISH MEXANIZMLARI	799
Siddikov Askar Axrorovich	
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA MARKETING STRATEGIYASINI BAHOLASHNING MEZON VA USULLARI	803
Isakova Naima Ikromjonovna	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI DAVLAT BUDJETI DAROMADLARINI OSHIRISH IMKONIYATLARI	809
Abdullayeva Iroda Shuxrat qizi	
MULTIMODAL TRANSPORT OQIMLARI SHAROITIDA LOGISTIKA XABLAR JOYLASHUVINI TANLASH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH	813
Umirzaqov Davlatjon Dolimjon o'g'li, Axmedova Muslima Djalolovna	
SUG'URTA ZAXIRALARINI MOLIYAVIY HOLAT TO'G'RISIDAGI HISOBOTDA AKS ETTIRISH TARTIBINI TAKOMILLASHTIRISH	818
Kodirkulov Oybek Turdiboyevich	
MINTAQAVIY IQTISODIYOTNI BOSHQARISHNING XORIJIY TAJRIBALARI	826
Nazarov Nazirjon Narzilloevich	
BUDJET TASHKILOTLARIDA MOLIYAVIY HISOBOTLARNI TUZISH VA ULARNI TAHLIL QILISHNING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI	830
Norqulova Qutlug'nigor Oloviddinovna	
XORIJIY DAVLATLAR TAJRIBASIDA BOJ-TARIF SIYOSATINI METODOLOGIK TAKOMILLASHTIRISH MODELLARI	837
Pardayev Ilhomjon G'ulom o'g'li	
MAMLAKATIMIZDA SOLIQ MA'MURCHILIGINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI (XORIJIY TAJRIBA ASOSIDA)	844
Bekmetov Xursandbek Ilxamovich	
SOTISH KANALLARINI TAKOMILLASHTIRISHDA MARKETING TADQIQOTLARIDAN FOYDALANISH	850
Abduxalilova Laylo Tohtasinovna	
MINTAQ IQTISODIYOTINI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA XIZMATLAR SOHASINING O'RNI VA OBYEKTIV ZARURIYATI	857
Achilova Firusa Kurbanovna	
TIJORAT BANKLARINING RESURS BAZASINI MUSTAHKAMLASH VA INVESTITSION KREDITLASH IMKONIYATLARINI KENGAYTIRISH TAHLILI	862
Faxriddinov Temur Faxriddin o'g'li	
XIZMATLAR SOHASIDA MIJOZLAR BILAN O'ZARO MUNOSABATLARNI RIVOJLANTIRISHGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR VA BAHOLASH MEZONLARI	867
Ismailova Ma'mura Eldorovna	
O'ZBEKISTONDA YASHIL TADBIRKORLIKNI MOLIYALASHTIRISH MEXANIZMLARI VA MANBALARI	874
Rustamova Dilsabaxon Djurayevna, Baratov Maxsudali Nazaraliyevich	
KORXONA FAOLIYATIDA SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH	881
Xashimova Dilyora Paxritdinovna	
TURIZM SOHASIDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIGI (DXSH) LOYIHALARINI BOSHQARISHDA ESG VA BMTNING BARQAROR RIVOJLANISH MAQSADLARI (UNSDG) KONSEPSIYALARINING O'ZARO BOG'LIQLIGI	888
Masharipov Ravshan Rajabboyevich	

IQTISODIY, MOLIYAVIY, INVESTITSIYA VA SOLIQ SALOHİYATINING O'ZARO BOG'LIQLIGINING NAZARIY XUSUSIYATLARI.....	893
Jurayev Xusan Atamuratovich	
TIJORAT BANKLARIDA MOLIYAVIY RISKLAR BOSHQARUVINI TAKOMILLASHTIRISH STRATEGIYALARI.....	900
Kadirov Abdumalik Matkarimovich, Abduqodirova Shahzoda Ilhomidin qizi	
MINTAQA IQTISODIYOTINI IQTISODIY-EKOLOGIK JIHATDAN RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI	904
Koliyova Shoxista Qahramon qizi, Barnoqulova Marjona Otabek qizi	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA MOLIYAVIY AKTIVLAR PORTFELLARINI RISK-DAROMAD DILEMMASI ASOSIDA OPTIMALLASHTIRISH (G. MARKOVIS VA J. TOBINNING PORTFEL NAZARIYASI ASOSIDA)	909
Kurbanov Xayrilla	
MAMLAKATIMIZNING BARQAROR IQTISODIY O'SISHGA ERISHISHDA SUN'IY INTELLEKT TIZIMLARINI QO'LLASH METODOLOGIYASINI TAKOMILASHTIRISH	915
Mirzayev Rustam Ro'ziyevich	
РЫНОЧНЫЙ СПРОС И РАВНОВЕСИЕ	921
Камилова Наргиза Абдукажхоровна, Ашуров Сардоржон Зафаржонович	
XORIJY DAVLATLARDA AUDITORLIK FAOLIYATINING O'RNI VA UNI RIVOJLANTIRISH TENDENSIYASI.....	925
Akromov Shohrux Shuhrat o'g'li	
MARKETING-INTERNET XIZMATLARIDAN FOYDALANGAN HOLDA SAVDO KORXONALARI RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH	929
Ismoilov Lazizbek Rasuljon o'g'li	
KORXONADA INNOVATSION BOSHQARUV MEXANIZMLARINING MAVJUD MODELLARINING RETROSPEKTIVASI.....	934
Toxirova Gullola Mirkamolovna	
SANOATNI IQTISODIY RIVOJLANTIRISHDA TARMOQ KORXONALARI FAOLIYATIGA ESG TAMOYILLARINI JORIY ETISHNING ROLI	940
Ne'matov Shoxruxbek Ma'murjon o'g'li	
TIBBIY XIZMATLARNI MOLIYALASHTIRISH VA SAMARADORLIGINI BAHOLASH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISHNING DOLZARB MASALALARI	946
Isroilov Bohodir Ibragimovich, Muhammadiev Ramz Zoirjon o'g'li	
TIJORAT BANKLARI AKTIVLARINI DIVERSIFIKATSIYALASHDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYANING ROLI	952
O'ktamova Nozima Narzulla qizi	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ УЧЕТА ОСНОВНЫХ СРЕДСТВ.....	957
Журахонов Шержахон Зафаржонович	
O'ZBEKISTONDA YASHIRIN IQTISODIYOT KO'LAMI, RIVOJLANISHINING TARIXIY EVOLYUTSIYASI VA HOZIRGI HOLATI TAHLILI	962
Raxmonov Azizjon Sadullayevich	
SOLIQQA TORTILADIGAN KO'CHMAS MULKLARNI BAHOLASH TIZIMLARINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	970
Musalimov Shuxrat Isamuxamedovich	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARINI TRANSFORMATSIYALASHNI TAKOMILLASHTIRISH BILAN BOG'LIQ BO'LGAN MUAMMOLAR.....	974
Yuldashev Iskandar Abdurashidovich	
BARQAROR RIVOJLANISH KONSEPSIYASI VA UNING QURILISH SOHASIDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK(DXSH)NI BOSHQARISHDAGI O'RNI	980
Rasulov Shuxrat G'ayratovich	
"YASHIL IQTISODIYOT", EKOLOGIK BARQARORLIK VA EKOLOGIK MADANIYAT	984
Ibragimova Saodat Abdumom'inovna	

EKOLOGIK TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHDA YASHIL IQTISODIYOT KONSEPSIYASINING INSTITUTSIONAL MEKANIZMLARI	990
Mirzayeva Nilufar Sabirjanovna	
IQTISODIY RIVOJLANISHDA INNOVATSIYALARNING NAZARIY ASOSLARI VA AHAMIYATI	995
Davlatova Ozoda Olmos qizi	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA KORPORATIV BOSHQARUVNING SAMARADORLIGINI OSHIRISH: RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR VA SUN'YI INTELLEKTNI JORIY ETISHNI TAKOMILLASHTIRISH	1001
Suyunova Dilfuza Dilmurod qizi	
BOZORNI SEGMENTATSIYALASHDA MARKETING TADQIQOTLARINING ROLI	1006
Musayeva Shoira Azimovna, Usmonova Dilfuza Ilxomovna	
O'ZBEKISTONNING "YASHIL IQTISODIYOT"GA O'TISH STRATEGIYASI	1010
Sharifboyev Bunyod Azamat o'g'li, Abduraxmanova Gulnora Qalandarovna	
TIJORAT BANKLARI BARQARORLIGINI TA'MINLASHDA KAPITALNING ROLI	1016
Mirzaraximova Nurhayot Baxrom qizi	
ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ МЕХАНИЗМЫ ПОВЫШЕНИЯ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ ВУЗОВ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН В УСЛОВИЯХ РЕФОРМИРОВАНИЯ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ И РЫНОЧНОЙ КОНКУРЕНЦИИ	1020
Ходжаева Наргизахон Анатолиевна	
FUNDRAISING AS A STRATEGIC TOOL IN MUSEUM MANAGEMENT	1028
Aziza Ibroximova	
KORXONALARDA INVESTITSIYA LOYIHALARINI MOLİYALASHTIRISHDA SOLIQ IMTIYOZLARIDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGI	1035
Boboraxmatova Shohsanam Ibdullo qizi	
MOLIYAVIY HISOBOT TIZIMINI XALQARO STANDARTLARGA O'TKAZISHNING O'ZBEKISTONDAGI DINAMIKASI VA NATIJALARI (OLMALIQ KMK MISOLIDA)	1043
A.J.Tuychiyev, M.V Abdunabiyeva	
TARMOQLANGAN AVTOMOBIL YO'LLARI QURISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH: FARG'ONA VODIYSI (FARG'ONA VILOYATI VA QO'QON HUDUDI) MISOLIDA RAQAMLI LOYIHALASH, OPTIMALLASHTIRISH VA INTELLEKTUAL BOSHQARUV	1051
Yakubov Maqsadxon Sultaniyazovich, Norinov Muhammadyunus Usibjonovich, Zikrayev Akmaljon Alimovich	
O'ZBEKISTONDA KORPORATIV INNOVATSIYA TIZIMINI ISH SAMARADORLIGINI BAHOLOVCHI (KPI) AXBOROT TIZIMINI ISHLAB CHIQISH VA TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	1057
Rafikova Kamila Baxtiyorovna	
RAQAMLI BANK XIZMATLARINING MOLİYAVIY BOZOR RIVOJIGA TA'SIRI	1063
Abdulazizov Javohir Abduvali o'g'li	
OILAVIY TADBIRKORLIKNI TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN MOLİYALASHTIRISHNING XORIJ TAJRIBASI	1070
Davlyatov Qahramon Abdumavlyanovich	
AMORTIZATSIYALANADIGAN AKTIVLAR HISOBINING ME'YORIY-HUQUQIY ASOSLARI	1077
Aminboyev Jaloliddin Otabek o'g'li	
BANKLARDA RISK MADANIYATINI SHAKLLANTIRISH VA RIVOJLANTIRISH	1083
Karimov Shohruh Boydulla o'g'li	
DIGITALIZATION, RESEARCH CAPACITY AND HIGHER EDUCATION DEVELOPMENT IN UZBEKISTAN: AN ARDL-ECM ANALYSIS (2000-2024)	1087
Ismailova Nilufar	
TURIZMDA TALAB VA TAKLIFNI BAHOLASH USULLARINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	1094
Suyunov Alijon Jumaboy o'g'li	
ОЦЕНКА ВЛИЯНИЯ УПРАВЛЕНИЯ ДОХОДАМИ И РАСХОДАМИ НА ФИНАНСОВУЮ УСТОЙЧИВОСТЬ ПРЕДПРИЯТИЙ	1099
Аймухаммедова Амина Какажановна	
"O'ZMILLIYBANK" AJDA MIJOZLARNING KREDITGA LAYOQATLILIGI DARAJASI HOLATI TAHLILI	1105
Jumaniyazov Quvanchbek Amatjonovich	

SANOAT KORXONALARINI BOSHQARISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH HAMDA ISHLAB CHIQUARISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH.....	1110
Qodirov Bekzod Xomidjonovich	
FARMATSEVTIKA SANOATINING ASOSIY RIVOJLANISH TENDENSIYALARINI IQTISODIY-STATISTIK USULLARI ORQALI TAHLILI	1115
O'taganova Umida Egamberdi qizi	
MAMLAKATIMIZDA XOTIN – QIZLAR O'RTASIDA MAHALLIY TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISH MASALALARI	1123
Rafiyeva Madina Xusinovna	
YASHIL IQTISODIYOTDA DEPOZIT TIZIMINI SUN'IIY INTELLEKT ASOSIDA BOSHQARISH	1128
Norqobilova Feruza Abduhomidovna, Odilov Jahongir Nozimjonovich	
OPTIMIZING HUMAN CAPITAL: THE IMPACT OF SCHOOL MANAGEMENT ON ORGANIZATIONAL CULTURE IN VOCATIONAL EDUCATION.....	1132
Karimova Dilfuza Xatamjonovna	
QISHLOQ XO'JALIGIDA INVESTITSİYALARINING INNOVATSION MAZMUNI RIVOJLANISHINING DOLZARB YO'NALISHLARI	1138
Batirova Raxima Abdujabbarovna, Raximjonov Ulug'bek Boxodir o'g'li	
IQTISODIY TIZIMLARNI MAKRO VA MIKROIQTISODIY DARAJADA PROGNOZLASH: KONSEPTUAL YONDASHUVLAR VA MODELLASHTIRISH USULLARI	1142
Alimov Fazliddin Xalimovich	
ISLOMIY MOLIYA INSTITUTLARIDA FOIZSIZ MOLIYALASHTIRISH TAMOIYLLARINING IQTISODIY MOHIYATI.....	1147
Pulatova Adolat Djaxangirshyevna	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA INNOVASION FAOLIYATNI SAMARALI BOSHQARISH JARAYONLARI	1152
Fayzieva Dilafruz Shuhratovna	
MARKAZIY BANK RAQAMLI VALYUTASI (CENTRAL BANK DIGITAL CURRENCY): NAZARIY ASOSLAR VA XALQARO TA'RIFLARNING QIYOSIY TAHLILI	1156
Tashqo'ziyev Suxrob Abdurazzak o'g'li	
KORXONALARNI MOLIYAVIY INQIROZGA OLIB KELUVCHI SABABLAR VA ULARNI OLDINI OLISH YO'LLARI.....	1161
Bobomirzayev Isroil	
ИНКЛЮЗИВНЫЙ РОСТ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН: ПРОБЛЕМЫ, УСЛОВИЯ И ПЕРСПЕКТИВЫ РЕАЛИЗАЦИИ.....	1165
АскарOVA Мавлуда Турабовна	
XORIJIY INVESTITSİYALARNI JALB QILISHDA MOLIYAVIY BOZOR MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	1171
Ibragimov G'anijon G'ayratovich	
BANK TIZIMIDA OPERATSION RISKLARNI BAHOLASH VA MONITORING MEXANIZMLARINI RIVOJLANTIRISH.....	1176
Muxitdinova Difuza Farxodovna	
KO'P DARAJALI YONDASHUVNING MIKRO, MEZO VA MAKRO DARAJALARDAGI O'ZARO BOG'LIQLIKLARINI ASOSLASH HAMDA MODEL ARXITEKTURASINI SHAKLLANTIRISHNING METODOLOGIK TAMOIYILLARI	1183
Usmonov Maxsud Tulqin o'g'li, Qodirov Farrux Ergash o'g'li	
TIJORAT BANKLARI DAROMAD BAZASINING TARKIBI VA DINAMIKASI ("TURONBANK" ATB MISOLIDA)	1191
Togayev Salim Sobirovich	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA KAPITAL TUZILMASINI OPTIMALLASHTIRISH ORQALI KAPITAL BAHOSINI MINIMALLASHTIRISH MEXANIZMLARI	1196
Obidov Sanjar Omonxo'jayevich	
O'ZBEKISTON XIZMATLAR EKSPORTINING GEOGRAFIK TARKIBINI TAKOMILLASHTIRISH IMKONIYATLARI: GRAVITATSION MODEL ASOSIDA TAHLIL	1202
Qodirjonov Adhamjon	

AKSIONERLIK JAMIYATLARDA MOLIYAVIY INVESTITSİYALAR HISOB VA AUDITINI XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA YURITISH	1206
Suyunov Yorqin Bekmurodovich	
BARQAROR IQTISODIY O'SISHNI TA'MINLASHDA TADBIRKORLIK INFRATUZILMASINING INSTITUTSIONAL OMILLARI	1212
Arifbayev Bobur Dilshodovich	
СТРАТЕГИЧЕСКАЯ ESG-ТРАНСФОРМАЦИЯ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛЕНИЯ В СТРОИТЕЛЬНОЙ ОТРАСЛИ В РАМКАХ СТРАТЕГИИ «УЗБЕКИСТАН – 2030»	1219
Аблаева Валентина Борисовна	
FINANCING A GREEN UNIVERSITY: MECHANISMS, MODELS, AND STRATEGIC DIRECTIONS FOR SUSTAINABLE CAMPUS DEVELOPMENT	1227
I. Imomov, F.Nishonov	
ПОНЯТИЕ И ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ РАЗВИТИЯ СОЦИАЛЬНОГО МАРКЕТИНГА В УЗБЕКИСТАНЕ	1234
Шоев Алим Халмуратович	
ANALYZING UZBEKISTAN'S EU EXPORT TRENDS THROUGH THE GENERALIZED SYSTEM OF PREFERENCES PLUS (GSP+) SCHEME	1239
Aziz Zikriyoyev, Rajabova Malika Nuriddin qizi	
ANALYZING UZBEKISTAN'S EU EXPORT TRENDS THROUGH THE GENERALIZED SYSTEM OF PREFERENCES PLUS (GSP+) SCHEME	1239
Aziz Zikriyoyev, Rajabova Malika Nuriddin qizi	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA INVESTITSILAR HISOBIGA ASOSLANGAN XOLATDA MOLIYAVIY HISOBOTNING XALQARO STANDARTLARI TASHKIL ETISH TARTIBI	1247
Xasanova Xusnoraxon Faxriddinova	
HUDUDIY MOLIYAVIY BARQARORLIKNI TA'MINLASHDA INVESTITSION FAOLLIKNING ROLI VA UNING RIVOJLANISH MEKANIZMLARI	1251
Ollanazarov Bekmurod Davlatmuratovich	
КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ ПОДХОДЫ К ИССЛЕДОВАНИЮ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ УНИВЕРСИТЕТОВ	1257
Менглиева Индира Баходировна	
ЦЕНООБРАЗОВАНИЕ НА ЭНЕРГЕТИЧЕСКОМ РЫНКЕ: ВЫЗОВЫ И ВОЗМОЖНОСТИ	1261
Умарбеков Бахром Ботирбекович	
O'ZBEKISTON QAYTA SUG'URTA TIZIMIDA "ALTERNATIVE RISK CAPITAL"NI JORIY ETISH: IQTISODIY MODEL, EMPIRIK TAHLIL VA ME'YORIY TAKLIFLAR (JAHON TAJRIBASI MISOLIDA)	1270
Jorabaev Jasur Abduraxmanovich	
O'ZBEKISTON QAYTA SUG'URTA TIZIMIDA ALTERNATIVE RISK CAPITAL'NI JORIY ETISH: IQTISODIY MODEL, EMPIRIK TAHLIL VA ME'YORIY TAKLIFLAR (JAHON TAJRIBASI MISOLIDA)	1276
Jo'rabayev Jasur Abdurahmonovich	
IQTISODIYOTNI MODERNIZATSIYALASH SHAROITIDA BOSHQARUV KADRLARINING LIDERLIK SALOHİYATINI BAHOLASH MASALALARI	1282
Rasulov Shohruxbek G'ulomjon o'g'li, Ibragimov Isroil Usmonovich	
SURXONDARYO VILOYATIDA MEVA VA SABZAVOT ISHLAB CHIQRISH KO'RSATKICHLARINING XO'JALIKLAR TOIFALARI BO'YICHA TAHLILI	1286
Majidova Dilnoza Bahromovna	
TURISTIK XIZMATLARNI RIVOJLANTIRISHDA SUN'IY INTEKLEKTNING (SI) TA'SIRI	1290
Begimqulov Javohirbek Jo'raqul o'g'li	
MINTAQADA SANOAT TARMOQLARI RIVOJLANISHIDA TADBIRKORLIK FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY MEKANIZMI VA ZARURLIGI	1300
Xodjaeva Feruza Komilovna	
TOSHKENT VILOYATI HUDUDLARINING IJTIMOIIY-IQTISODIY RIVOJLANISHIDAGI IQTISODIY FARQLAR TAHLILI	1305
Saidakbarov Saidazam Aziz o'g'li	
KORXONALARDA UMUM ISHLAB CHIQRISH XARAJATLARI HISOBİ	1309
Yax'yayeva Dilfuza Bagdatovna	

ONLAYN BRONLASH TIZIMLARI: TURLARI, XUSUSIYATLARI VA AJRALIB TURUVCHI BELGILARI	1314
S.S. Ismatillaeva	
BUDJET TIZIMI BUDJETLARI IJROSI USTIDAN MOLIYAVIY NAZORATNI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	1320
Saidova Kamolat Farhodovna	
КРИМИНОЛОГИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ФАКТОРОВ, ПОРОЖДАЮЩИХ ЖЕНСКУЮ ПРЕСТУПНОСТЬ: ПРОБЛЕМЫ И ПУТИ ИХ РЕШЕНИЯ	1326
Нуриллоева Заррина Зокиржоновна	
SAMARQAND VILOYATI MEHMONXONA XO'JALIGIDA SUN'IY INTELLEKT ASOSIDA TURISTLAR OQIMINI BOSHQARISHNING NAZARIY ASOSLARI.....	1331
Amiriddinova Madinabonu Zayniddin qizi	
SOLIQ YUKINI HISOBLASH VA UNGA TA'SIR QILUVCHI OMILLAR TAHLILINING METODOLOGIK JIHATLARI	1334
Abdullayev Abror Bozarboyevich	
ПРОИЗВОДИТЕЛЬНОСТЬ ТРУДА В МАЛОМ БИЗНЕСЕ: ОРГАНИЗАЦИОННЫЕ РЕЗЕРВЫ РОСТА И РОЛЬ ОБУЧЕНИЯ ПЕРСОНАЛА.....	1341
Аминжоновна Вазира Мамасидиковна	
DZYUDOCHILARDA USHLAB OLISH (KUMI-KATA) STRATEGIYASINING MUSOBAQA NATIJALARIGA TA'SIRI.....	1350
Shermatov Gulom Qaxxorovich	
G'AZNACHILIK TIZIMIDA RISKLARNI ANIQLASH VA NAZORAT TADBIRLARINI TAKOMILLASHTIRISH CHORALARI	1357
Xasanov Adiz Xusenovich	
O'ZBEKISTONDA YASHIRIN IQTISODIYOTNING HOZIRGI HOLATI HAMDA UNI QISQARTIRISHGA QARATILGAN IQTISODIY ISLOHOTLAR.....	1363
Beknazarov Behzod Baxtiyorovich	
IMPROVEMENT OF THE COMMERCIAL BANK PRIVATIZATION PROCESS IN THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN	1368
Djumaniyazov Islam Karimbayevich	
O'ZBEKISTON TO'QIMACHILIK SOHASI INVESTITSION VA EKSPORT SALOHİYATI TAHLILI	1374
Nurboyev Jaloliddin Mamadiyevich	
TIJORAT BANKLARIDA RISK-MENEJMENTI SAMARADORLIGIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR TAHLILI	1378
Madaminov Bekzod Allayarovich	
IQLIM O'ZGARISHLARI VA XAVF OMILLARI SHAROITIDA AGRAR BIZNESDA XARAJATLAR TAHLILI VA XATARLARNI BOSHQARISH.....	1383
Mamadiyarov Dilshad Uralovich, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li	
TA'LIM TIZIMINING BOSHQARUVIDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH VA YASHIL IQTISODIYOTNING O'RNI	1387
Rasulova Muxabbat Teshabayevna, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li	
ПОВЫШЕНИЕ ЭКСПОРТНОЙ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТИ НА ОСНОВЕ ЭФФЕКТИВНОЙ ЛОГИСТИКИ И УПРАВЛЕНИЯ ЦЕПОЧКАМИ ПОСТАВОК	1392
Каримова Хулкар Рахманали кизи, Махмутуллоева Севинч Хабибулла кизи	
TIJORAT BANKLARI KREDIT PORTFELI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA DIVERSIFIKATSIYALASHNING METODOLOGIK ASOSLARI	1399
Norova Nozima Nabiyeвна	
GLOBALLASHUV SHAROITIDA O'ZBEKISTON KOMPANIYALARIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYANING BOSHQARUV SAMARADORLIGIGA TA'SIRI.....	1406
Ahmedova Dilnoza Qalandar qizi	
MINTAQAVIY IQTISODIYOTNING EKOLOGIK MUVOZANATINI SAQLASH ORQALI BARQAROR RIVOJLANTIRISH STRATEGIYALARI (NAVOIY VILOYATI TAJRIBASI)	1411
Barnoqulova Marjona Otabek qizi	

KORXONALARDA ESG (ENVIRONMENTAL, SOCIAL, GOVERNANCE) HISOBOTLARINING AUDITINI TASHKIL ETISH VA BAHOLASH MEXANIZMLARI.....	1417
Xolikov Ravshan Anvar o'g'li	
SOG'LIQNI SAQLASH TIZIMINI RAQAMLI TRANSFORMATSIYA QILISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGI.....	1420
Omonov Olim Murodullayevich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA INVESTITSIYA MUHITINI YAXSHILASH MEXANIZMLARI VA ULARNING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI.....	1424
Sharifi Abdul Fatah	
TIJORAT BANKLARI AMALIYOTIDA INVESTITSIYA LOYIHALARINI MOLIYALASHTIRISH BILAN BOG'LIQ MUAMMOLAR.....	1430
Sadikov Q.M.	
TIJORAT BANKLARIDA TO'LOV AMALIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH: MUAMMOLAR VA YECHIMLAR.....	1434
Kurbosheva Mohira Xafizovna	
MURAKKAB LOYIHALARDA RISKLARNI BAHOLASH VA BOSHQARISH.....	1439
Tursunmuratov Sherzod Turdimuratovich	
ЭФФЕКТИВНОЕ УПРАВЛЕНИЕ ДЕБИТОРСКОЙ И КРЕДИТОРСКОЙ ЗАДОЛЖЕННОСТЬЮ ПРЕДПРИЯТИЯ.....	1442
Камолова Феруза Кахрамоновна	
O'ZBEKISTON HUDUDIIY RIVOJLANISH STRATEGIYASINI TAKOMILLASHTIRISHNING METODOLOGIK YO'NALISHLARI.....	1448
Ma'murov Baxtiyor Xolmatjanovich	
O'ZBEKISTONDA INSON KAPITALINI RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY VA INSTITUTSIONAL ASOSLARI: MUAMMOLAR VA ISTIQBOLLAR.....	1456
Ismailova Gulruh Faxriddinova	

O'ZBEKISTONDA INSON KAPITALINI RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY VA INSTITUTSIONAL ASOSLARI: MUAMMOLAR VA ISTIQBOLLAR

Ismailova Gulruh Faxriddinovna

Ma'mun universiteti mustaqil tadqiqotchisi

Annotatsiya. Ushbu maqolada inson kapitalining iqtisodiy o'sish jarayonidagi o'rni hamda O'zbekiston sharoitida uni rivojlantirishning iqtisodiy va institutsional asoslari kompleks tarzda tahlil etilgan. Tadqiqot inson kapitali nazariyasi hamda endogen iqtisodiy o'sish modellari konseptual yondashuvlariga tayangan holda amalga oshirilgan. Maqolada ta'lim sifati darajasi, mehnat bozori bilan integratsiya jarayonlari, sog'liqni saqlash tizimi samaradorligi, hududlar o'rtasidagi rivojlanish tafovutlari hamda demografik omillarning inson kapitali rivojlanishiga ko'rsatadigan ta'siri chuqur o'rganilgan. O'tkazilgan tahlillar natijalari shuni ko'rsatadiki, inson kapitalini izchil rivojlantirish barqaror iqtisodiy o'sishni ta'minlash va mintaqaviy taraqqiyotga erishishda muhim strategik omillardan biri hisoblanadi. Shu bilan birga, sifat va samaradorlikni yanada oshirish, institutsional mexanizmlarni takomillashtirish hamda ta'lim tizimi bilan mehnat bozori o'rtasidagi uyg'unlikni kuchaytirish zarurati mavjud. Tadqiqot natijalariga asoslanib, inson kapitalini rivojlantirishning ustuvor yo'nalishlari hamda amaliy ahamiyatga ega strategik takliflar ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: inson kapitali, iqtisodiy o'sish, ta'lim sifati, mehnat bozori, institutsional islohotlar, demografik dividend, sog'liqni saqlash, mintaqaviy rivojlanish.

Abstract. This article provides a comprehensive analysis of the role of human capital in the process of economic growth, as well as the economic and institutional foundations for its development in the context of Uzbekistan. The study is based on human capital theory and the conceptual frameworks of endogenous economic growth models.

The paper examines in detail the impact of education quality, labor market integration, healthcare system efficiency, regional development disparities, and demographic factors on human capital development.

The findings demonstrate that the consistent development of human capital represents one of the key strategic factors in ensuring sustainable economic growth and strengthening regional development. At the same time, there remains a need to further enhance quality and efficiency, improve institutional frameworks, and strengthen the alignment between the education system and labor market requirements.

Based on the results, priority areas for human capital development have been identified and strategic recommendations with practical relevance have been formulated.

Key words: human capital, economic growth, education quality, labor market integration, institutional reforms, demographic dividend, healthcare system, regional development.

Аннотация. В данной статье всесторонне проанализирована роль человеческого капитала в процессе экономического роста, а также экономические и институциональные основы его развития в условиях Узбекистана. Исследование выполнено на основе теории человеческого капитала и концептуальных подходов моделей эндогенного экономического роста.

В работе подробно рассмотрено влияние качества образования, процессов интеграции с рынком труда, эффективности системы здравоохранения, межрегиональных различий развития и демографических факторов на формирование и развитие человеческого капитала.

Результаты анализа показывают, что последовательное развитие человеческого капитала выступает одним из ключевых факторов обеспечения устойчивого экономического роста и укрепления регионального развития. Вместе с тем сохраняется необходимость дальнейшего повышения качества и эффективности соответствующих систем, совершенствования институциональной среды и укрепления взаимосвязи между системой образования и рынком труда.

На основе полученных результатов определены приоритетные направления развития человеческого капитала и сформулированы стратегические рекомендации, обладающие практической значимостью.

Ключевые слова: человеческий капитал, экономический рост, качество образования, рынок труда, институциональные реформы, демографический дивиденд, здравоохранение, региональное развитие.

KIRISH

Inson kapitali zamonaviy iqtisodiy o'sish nazariyalarida nafaqat ishlab chiqarish omili sifatida, balki milliy boylikning eng yuqori qiymatga ega tarkibiy qismi hamda iqtisodiy taraqqiyotning muhim tayanch omili sifatida talqin etiladi. Ilmiy tadqiqotlar natijalari shuni ko'rsatadiki, 1980-yildan boshlab jahon iqtisodiy o'sishining qariyb 45 foizi bevosita inson kapitali hissasiga to'g'ri kelgan. Mazkur nomoddiy aktiv o'zida xodimlarning bilim darajasi, kasbiy ko'nikmalari, salomatlik holati va intellektual salohiyatini mujassam etgan holda, makroiqtisodiy darajada mamlakatning innovatsion rivojlanishini ta'minlovchi asosiy harakatlantiruvchi kuch sifatida namoyon bo'ladi.

Inson kapitali nazariyasining klassik vakillari hisoblangan T. Shults va G. Bekker ta'lim, sog'liqni saqlash va kasbiy tayyorgarlikka yo'naltirilgan xarajatlarni oddiy iste'mol xarajatlari sifatida emas, balki kelgusida yuqori daromad va ijtimoiy samaralar keltiruvchi strategik investitsiya sifatida ilmiy asoslab berganlar. Ularning ilmiy qarashlariga ko'ra, inson kapitaliga yo'naltirilgan investitsiyalar mehnat unumdorligini oshirish, daromadlar o'sishini ta'minlash hamda iqtisodiy rivojlanish sur'atlarini jadallashtirishda muhim rol o'ynaydi.

Keyingi davrda ishlab chiqilgan Mankiw–Romer–Weil modeli esa inson kapitalini jismoniy kapital va texnologik taraqqiyot bilan bir qatorda iqtisodiy o'sishning muhim va ajralmas tarkibiy elementi sifatida e'tirof etadi. Ushbu model inson kapitalining jamg'arilishi uzoq muddatli iqtisodiy o'sishning barqarorligini ta'minlashda hal qiluvchi omillardan biri ekanligini asoslab beradi. Shu jihatdan, inson kapitalini rivojlantirish zamonaviy iqtisodiy siyosatning ustuvor yo'nalishlaridan biri bo'lib, mamlakatning global raqobatbardoshligini oshirish, innovatsion iqtisodiyotga o'tish hamda barqaror ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishni ta'minlashda strategik ahamiyat kasb etadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Inson kapitali kategoriyasi iqtisodiy o'sish nazariyalarida alohida ilmiy va amaliy ahamiyat kasb etadi. Ushbu tushunchaning ilmiy-metodologik asoslari dastlab T. Schultz tomonidan shakllantirilgan bo'lib, olim ta'lim va sog'liqni saqlashga yo'naltirilgan mablag'larni oddiy iste'mol xarajatlari sifatida emas, balki kelgusida yuqori iqtisodiy samara va daromad keltiruvchi strategik investitsiya sifatida talqin qilgan [1]. G. Becker esa inson kapitalini shaxsning bilim darajasi, kasbiy ko'nikmalari va sog'lig'i bilan bog'liq iqtisodiy resurs sifatida izohlab, uning individual daromad shakllanishi va mehnat unumdorligi oshishidagi rolini empirik tadqiqotlar asosida ilmiy jihatdan asoslab bergan [2].

Endogen iqtisodiy o'sish nazariyalari inson kapitalini uzoq muddatli iqtisodiy rivojlanishning asosiy ichki omillaridan biri sifatida e'tirof etadi. Xususan, R. Lucas modelida inson kapitalining jamg'arilishi ishlab chiqarish samaradorligini oshirish, bilimlar almashinuvini jadallashtirish va ijobiy tashqi effektlarni yuzaga keltirish orqali iqtisodiy o'sishni rag'batlantirishi asoslab berilgan [3]. P. Romer nazariyasida esa bilimlar va innovatsiyalar iqtisodiy o'sishning asosiy drayveri sifatida qaralib, texnologik taraqqiyot darajasi bevosita inson kapitalining rivojlanganlik darajasi bilan bog'liqligi ta'kidlangan [4]. Mankiw–Romer–Weil modeli inson kapitalini jismoniy kapital bilan bir qatorda iqtisodiy o'sish regressiyalariga kiritish orqali mamlakatlar o'rtasidagi daromadlar tafovutining muhim qismini izohlash imkonini yaratadi [5].

Empirik tadqiqotlar natijalari ta'lim sifati iqtisodiy o'sish sur'atlariga bevosita va sezilarli ta'sir ko'rsatishini tasdiqlaydi. Xususan, Iqtisodiy hamkorlik va taraqqiyot tashkiloti (IHTT) tomonidan amalga oshiriladigan PISA xalqaro baholash dasturi natijalari shuni ko'rsatadiki, o'quvchilarning funksional savodxonligi, matematik va analitik kompetensiyalari yuqori bo'lgan mamlakatlarda uzoq muddatli iqtisodiy o'sish sur'atlari barqaror va yuqori darajada kuzatiladi [6]. Jahon bankining Inson kapitali indeksi bo'yicha hisobotlarida ham inson kapitalining rivojlanganlik darajasi bilan aholi jon boshiga daromad hajmi o'rtasida mustahkam va ijobiy bog'liqlik mavjudligi qayd etilgan.

Mintaqaviy rivojlanish nuqtai nazaridan inson kapitali hududlar o'rtasidagi iqtisodiy tafovutlarni shakllantiruvchi muhim omillardan biri sifatida namoyon bo'ladi. Jahon banki tadqiqotlariga ko'ra, mamlakatlar va hududlar o'rtasidagi daromadlar tafovutining 10–30 foizi inson kapitalining rivojlanish darajasi va uning hududiy taqsimlanish xususiyatlari bilan izohlanadi [7]. Bu holat ta'lim va sog'liqni saqlash xizmatlarining hududlar kesimida muvozanatli rivojlanishi barqaror iqtisodiy taraqqiyotning muhim sharti ekanligini ko'rsatadi.

Mehnat bozori va ta'lim tizimi o'rtasidagi o'zaro bog'liqlik masalalari Xalqaro mehnat tashkiloti hamda Osiyo taraqqiyot banki tomonidan olib borilgan tadqiqotlarda keng yoritilgan. Xalqaro mehnat tashkiloti hisobotlarida yoshlar bandligi va malaka mosligi masalalariga alohida e'tibor qaratilib, kasb-hunar ta'limi tizimini real sektor ehtiyojlari bilan uyg'unlashtirish iqtisodiy samaradorlikni oshirishning muhim omili sifatida baholangan [8]. Osiyo taraqqiyot banki esa Markaziy Osiyo mamlakatlarida, jumladan O'zbekistonda kasbiy ta'lim tizimini modernizatsiya qilish iqtisodiy transformatsiya va innovatsion rivojlanishning muhim sharti ekanligini ta'kidlaydi [9].

Sog'liqni saqlash tizimi inson kapitalining ajralmas tarkibiy elementi hisoblanadi. Jahon sog'liqni saqlash tashkiloti (JSST) tomonidan tayyorlangan tahliliy materiallarda sog'lom umr davomiyligi, mehnat unumdorligi va iqtisodiy samaradorlik o'rtasida bevosita bog'liqlik mavjudligi qayd etilgan. Shuningdek, birlamchi tibbiy xizmatlar sifati va sog'liqni saqlash tizimini moliyalashtirish samaradorligi inson kapitalining rivojlanish darajasini belgilovchi asosiy omillardan biri sifatida e'tirof etiladi [10].

Raqamli transformatsiya sharoitida inson kapitalining tarkibiy tuzilmasi va mazmuni yangi sifat bosqichiga o'tmoqda. IHTT hisobotlarida qayd etilishicha, raqamli savodxonlik, texnologik kompetensiyalar va innovatsion fikrlash zamonaviy iqtisodiyot sharoitida inson kapitalining asosiy tarkibiy komponentlariga aylanmoqda. BMTning Inson rivojlanishi bo'yicha hisobotlarida esa bilimlar iqtisodiyoti sharoitida intellektual kapital va kreativ kompetensiyalarning ahamiyati tobora ortib borayotgani alohida ta'kidlangan [11].

Umuman olganda, ilmiy adabiyotlar inson kapitalini rivojlantirish iqtisodiy o'sish sur'atlarini jadallashtirish, ijtimoiy barqarorlikni mustahkamlash va mintaqaviy rivojlanish muvozanatini ta'minlashning hal qiluvchi omillaridan biri ekanligini tasdiqlaydi. Shu bilan birga, ta'lim sifati va samaradorligini oshirish, mehnat bozori bilan samarali integratsiyani ta'minlash, sog'liqni saqlash tizimini modernizatsiya qilish hamda institutsional boshqaruv mexanizmlarini takomillashtirish rivojlanayotgan mamlakatlar, jumladan O'zbekiston uchun ustuvor strategik yo'nalishlardan biri bo'lib qolmoqda.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ushbu tadqiqot inson kapitalini rivojlantirish masalalarini nazariy va amaliy jihatdan kompleks o'rganishga yo'naltirilgan bo'lib, sifatli hamda qiyosiy-analitik yondashuvlar asosida amalga oshirildi. Tadqiqotning nazariy-metodologik asosini inson kapitali nazariyasi hamda endogen iqtisodiy o'sish modellari konsepsiyalari tashkil etadi. Mazkur yondashuvlar doirasida ta'lim, sog'liqni saqlash va innovatsion faoliyatga yo'naltirilgan investitsiyalarning uzoq muddatli iqtisodiy o'sishga ta'siri ilmiy-nazariy jihatdan asoslab berildi. Shu bilan birga, inson kapitalining shakllanish mexanizmlari va uning iqtisodiy samaradorlikka ta'sir etish xususiyatlari tizimli ravishda yoritildi.

Tadqiqot jarayonida ikkilamchi statistik va analitik manbalardan keng foydalanildi. Jumladan, Jahon banki, Birlashgan Millatlar Tashkiloti, Xalqaro mehnat tashkiloti, Iqtisodiy hamkorlik va taraqqiyot tashkiloti, Jahon sog'liqni saqlash tashkiloti hamda O'zbekiston Respublikasining rasmiy statistika organlari, davlat dasturlari va strategik rivojlanish hujjatlarining ma'lumotlari tahlil qilindi. 2000–2024-yillar oralig'idagi dinamik ko'rsatkichlar asosida inson kapitalining asosiy tarkibiy komponentlari, xususan, ta'lim sifati va qamrovi, mehnat bozori bilan integratsiya darajasi, sog'liqni saqlash tizimi samaradorligi hamda demografik omillarning rivojlanish tendensiyalari tizimli ravishda o'rganildi.

Metodologik jihatdan tadqiqotda qiyosiy tahlil usuli orqali O'zbekiston ko'rsatkichlari xalqaro va mintaqaviy indikatorlar bilan taqqoslandi, bu esa inson kapitali rivojlanish darajasini obyektiv baholash imkonini berdi. Statistik-dinamik tahlil usuli yordamida inson kapitali ko'rsatkichlarining o'sish sur'atlari, tarkibiy o'zgarishlari va ularning iqtisodiy rivojlanish bilan o'zaro bog'liqligi aniqlandi. Institutsional yondashuv asosida esa davlat siyosati, normativ-huquqiy asoslar hamda moliyalashtirish mexanizmlarining inson kapitalini rivojlantirishdagi o'rni baholandi. Tadqiqot natijalari mantiqiy umumlashtirish, ilmiy abstraksiya va sintez usullari asosida tizimlashtirilib, inson kapitalini rivojlantirishning ustuvor yo'nalishlari hamda strategik rivojlanish istiqbollari asoslab berildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Mintaqaviy rivojlanish nuqtai nazaridan inson kapitali hududlar o'rtasidagi iqtisodiy tafovutlarni izohlovchi eng muhim omillardan biri hisoblanadi. Jahonning 110 ta davlatidagi 1500 dan ortiq submilliy mintaqalar kesimida o'tkazilgan ilmiy tahlillar natijalari shuni ko'rsatadiki, hududiy ta'lim darajasi va ishchi kuchi sifati mintaqaviy yalpi ichki mahsulot (YalM)dagi farqlarning asosiy qismini belgilab beradi, institutsional omillar esa ko'proq mintaqalar ichidagi rivojlanish xususiyatlarini tushuntirishga xizmat qiladi. Jahon banki ma'lumotlariga ko'ra, mamlakatlar o'rtasida aholi jon boshiga daromadlar tafovutining 10–30 foizi inson kapitalining shakllanish va taqsimlanish darajasi bilan bevosita bog'liqdir. Shu bilan birga, ta'lim davomiyligining ortishi o'z-o'zidan yuqori iqtisodiy natijani to'liq kafolatlamaydi. Zamonaviy ilmiy tadqiqotlarda asosiy e'tibor "sifatga moslashtirilgan ta'lim" konsepsiyasiga qaratilmoqda. Xususan, PISA xalqaro baholash dasturi natijalari shuni ko'rsatadiki, o'quvchilar bilim darajasining 50 ballga oshishi hududiy YalMning yillik o'sishini o'rtacha 1 foizga oshirish imkonini beradi. Bu esa ta'lim sifati iqtisodiy o'sishning muhim determinantlaridan biri ekanini ilmiy jihatdan tasdiqlaydi.

Raqamli transformatsiya va bilimlar iqtisodiyoti sharoitida inson kapitalining tarkibi yanada boyib bormoqda. Xususan, raqamli savodxonlik, texnologik kompetensiyalar va innovatsion fikrlash zamonaviy inson kapitalining ajralmas tarkibiy elementiga aylanmoqda. Korporativ boshqaruv amaliyotida inson kapitalini

rivojlantirishning samarali vositalari sifatida raqamli ta'lim texnologiyalari, jumladan mentoring, coaching va tutoring mexanizmlaridan keng foydalanilmoqda. Ushbu yondashuvlar xodimlarning kasbiy moslashuvchanligini oshirish, innovatsiyalarni tezroq o'zlashtirish va mehnat unumdorligini oshirish imkonini bermocda. O'zbekiston sharoitida inson kapitalini rivojlantirish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri sifatida belgilangan bo'lib, bu borada amalga oshirilayotgan tizimli chora-tadbirlar ijobiy iqtisodiy natijalarda o'z aksini topmoqda. Xususan, 2021–2024-yillar davomida mamlakat bo'yicha aholi jon boshiga umumiy daromadlar 156,3 foizga oshgan bo'lsa, Toshkent shahrida innovatsion faoliyat va yuqori texnologiyali ish o'rinlari kengayishi hisobiga mazkur ko'rsatkich 192,3 foizni tashkil etgan. Bu holat inson kapitaliga yo'naltirilgan investitsiyalarning hududiy iqtisodiy rivojlanishga ijobiy multiplikativ ta'sirini tasdiqlaydi.

Inson kapitaliga yo'naltirilgan investitsiyalar nafaqat iqtisodiy samaradorlikni oshirish, balki keng qamrovli ijtimoiy-iqtisodiy ijobiy natijalarni shakllantirishda ham muhim ahamiyat kasb etadi. Yuqori malakali va bilimli aholi qatlamining shakllanishi jamiyatda innovatsion faollikni kuchaytirish, sog'lom turmush tarzini rivojlantirish hamda ijtimoiy barqarorlikni mustahkamlashga xizmat qiladi. Xususan, ayollar ta'limiga yo'naltirilgan investitsiyalar uzoq muddatli ijobiy natijalarni ta'minlab, kelgusi avlodning salomatligi, ta'lim darajasi va ijtimoiy faolligini oshirishda muhim omil bo'lib xizmat qiladi. O'zbekistonda professional ta'lim tizimini rivojlantirish, jumladan kasb-hunar maktablari va texnikumlar faoliyatini kengaytirish bo'yicha amalga oshirilayotgan chora-tadbirlar ushbu yo'nalishning strategik ahamiyatini tasdiqlaydi. Jumladan, 2022–2024-yillar davomida mazkur sohaga yo'naltirilgan investitsiyalar hajmining 176,7 foizga oshishi mintaqaviy mehnat bozorini zamonaviy va raqobatbardosh kadrlar bilan ta'minlash, iqtisodiy faollikni kengaytirish hamda aholi farovonligini oshirishning muhim institutsional mexanizmi sifatida namoyon bo'lmoqda.

Shunday qilib, amalga oshirilgan tahlillar inson kapitalini shakllantirish va rivojlantirish jarayoni uzluksiz va kompleks xususiyatga ega ekanini ko'rsatadi. Inson kapitalining takror ishlab chiqarish jarayonini, ya'ni tug'ilishdan boshlab sifatli ta'lim olish, kasbiy tayyorgarlik va malaka oshirish bosqichlarigacha bo'lgan barcha elementlarni tizimli qo'llab-quvvatlash mintaqaviy iqtisodiy barqarorlikni ta'minlash, innovatsion rivojlanishni jadallashtirish hamda milliy iqtisodiyotning uzoq muddatli raqobatbardoshligini oshirishning eng muhim shartlaridan biri hisoblanadi.

O'zbekistonda inson kapitalini rivojlantirish so'nggi yillarda davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biriga aylangan. Shu bilan birga, ilmiy adabiyotlar hamda xalqaro tashkilotlar tahlillari ushbu yo'nalishda yanada takomillashtirishni talab etuvchi qator tizimli masalalar mavjudligini ko'rsatadi. Inson kapitali nazariyasiga ko'ra, ta'lim, sog'liqni saqlash va malaka oshirishga yo'naltirilgan investitsiyalar uzoq muddatli iqtisodiy o'sishning asosiy omillaridan biri hisoblanadi. Shu sababli O'zbekiston sharoitida mavjud rivojlanish omillarini bir necha muhim yo'nalishlar kesimida tahlil qilish maqsadga muvofiq hisoblanadi.

Birinchidan, ta'lim sifati va uning natijadorligini yanada oshirish masalasi alohida ahamiyat kasb etadi. So'nggi yillarda ta'lim qamrovi, ya'ni o'quvchilar va talabalar soni sezilarli darajada kengaygani inson kapitalini shakllantirish uchun mustahkam asos yaratmoqda. Shu bilan birga, xalqaro baholash dasturlari, jumladan PISA natijalari o'quvchilarning tanqidiy fikrlash hamda funksional savodxonlik ko'rsatkichlarini yanada rivojlantirish imkoniyatlari mavjudligini ko'rsatadi. Ilmiy tadqiqotlar natijalariga ko'ra, iqtisodiy o'sishga ta'sir ko'rsatishda ta'limning davomiyligi bilan bir qatorda uning sifati hal qiluvchi ahamiyatga ega. Bu esa ta'lim tizimida innovatsion pedagogik yondashuvlar, amaliy ko'nikmalarni rivojlantirish va bilimlarning amaliyot bilan integratsiyasini kuchaytirish zarurligini ko'rsatadi.

Ikkinchidan, mehnat bozori va ta'lim tizimi o'rtasidagi integratsiyani yanada mustahkamlash zarurati mavjud. Mazkur holat ta'lim muassasalarida shakllantirilayotgan bilim va ko'nikmalarni iqtisodiyot tarmoqlari ehtiyojlari bilan yanada uyg'unlashtirish imkoniyatlarini kengaytirishni talab etadi. Xalqaro mehnat tashkiloti va Osiyo taraqqiyot banki tadqiqotlari yoshlarni kasbiy tayyorlash tizimini rivojlantirish va amaliy ko'nikmalarga yo'naltirish orqali bandlik samaradorligini oshirish mumkinligini ta'kidlaydi. Oliy va kasb-hunar ta'limi tizimini real sektor bilan uzviy bog'lash inson kapitalining iqtisodiy samaradorligini oshirishning muhim sharti hisoblanadi.

Uchinchidan, hududlar o'rtasida inson kapitali rivojlanish darajasini muvozanatli ta'minlash masalasi muhim strategik ahamiyatga ega. Mintaqalar kesimida ta'lim sifati, sog'liqni saqlash infratuzilmasi va malakali kadrlar taqsimotini yanada takomillashtirish bo'yicha keng ko'lamli chora-tadbirlar amalga oshirilmoqda. Jahon banki tadqiqotlari inson kapitalining hududlar kesimida samarali shakllanishi mintaqaviy iqtisodiy o'sish sur'atlarini oshirishda muhim omil ekanini tasdiqlaydi. Ayniqsa, qishloq hududlarida zamonaviy xizmatlar infratuzilmasini rivojlantirish inson kapitalini kengaytirish imkoniyatlarini yaratadi.

To'rtinchidan, sog'liqni saqlash tizimini rivojlantirish inson kapitalini mustahkamlashning muhim yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Xalqaro tashkilotlar, jumladan JSST tavsiyalariga muvofiq, profilaktik tibbiy xizmatlarni kengaytirish, birlamchi tibbiy yordam sifatini oshirish hamda moliyalashtirish mexanizmlarini takomillashtirish inson kapitalining barqaror rivojlanishiga xizmat qiladi. Aholining sog'lom umr davomiyligini oshirish mehnat unumdorligini ko'paytirish va iqtisodiy o'sishni jadallashtirishga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Beshinchidan, mamlakatning demografik salohiyati inson kapitalini rivojlantirish uchun muhim imkoniyatlarni yaratmoqda. Mehnatga layoqatli yoshlar ulushining yuqoriligi iqtisodiy o'sish uchun qulay sharoit shakllantiradi. Ushbu imkoniyatdan samarali foydalanish uchun yoshlarni zamonaviy bilim, innovatsion kompetensiyalar va kasbiy ko'nikmalar bilan ta'minlash muhim ahamiyat kasb etadi. Bu esa demografik salohiyatni iqtisodiy rivojlanish omiliga aylantirish imkonini beradi.

Oltinchidan, raqamli transformatsiya jarayonida inson kapitalining sifat ko'rsatkichlari yangi mazmun bilan boyib bormoqda. Raqamli savodxonlik, innovatsion fikrlash va texnologik moslashuvchanlik zamonaviy iqtisodiyot sharoitida inson kapitalining asosiy tarkibiy elementlariga aylanmoqda. IHTT va Jahon banki tadqiqotlari bilimlar iqtisodiyotida intellektual kapitalning ahamiyati tobora ortib borayotganini tasdiqlaydi. Shu bois raqamli kompetensiyalarni rivojlantirish mamlakatning global raqobatbardoshligini oshirishning muhim omili hisoblanadi.

Yettinchidan, inson kapitalini rivojlantirishda institutsional boshqaruv samaradorligini oshirish muhim ahamiyatga ega. So'nggi yillarda ushbu sohaga yo'naltirilayotgan investitsiyalar hajmining ortishi inson kapitalini rivojlantirish uchun mustahkam moliyaviy asos yaratmoqda. Shu bilan birga, natijaga yo'naltirilgan boshqaruv mexanizmlarini takomillashtirish, monitoring va baholash tizimlarini rivojlantirish investitsiyalarning iqtisodiy samaradorligini yanada oshirish imkonini beradi.

Umuman olganda, O'zbekistonda inson kapitalini rivojlantirish jarayoni izchil rivojlanib bormoqda va uning samaradorligini yanada oshirish uchun kompleks yondashuv muhim ahamiyat kasb etadi. Ilmiy tahlillar shuni ko'rsatadiki, ta'lim sifatini oshirish, mehnat bozori bilan integratsiyani kuchaytirish, sog'liqni saqlash tizimini rivojlantirish, raqamli kompetensiyalarni shakllantirish hamda samarali institutsional boshqaruv mexanizmlarini joriy etish inson kapitalining barqaror rivojlanishini ta'minlaydi. Natijada inson kapitali mamlakat iqtisodiy o'sishining asosiy harakatlantiruvchi kuchi va uzoq muddatli raqobatbardoshlik omiliga aylanishi mumkin.

XULOSA VA TAKLIFLAR

O'zbekistonda inson kapitalini rivojlantirish bilan bog'liq vazifalarni samarali hal etish tizimli, o'zaro uyg'unlashgan va uzoq muddatli islohotlarni izchil amalga oshirishni talab etadi. Inson kapitali nazariyasi hamda endogen iqtisodiy o'sish modellari ta'lim, sog'liqni saqlash va innovatsiyalarga yo'naltirilgan investitsiyalar barqaror iqtisodiy o'sishning asosiy manbai ekanini ilmiy jihatdan asoslab beradi. Shu nuqtai nazardan, inson kapitalini rivojlantirishning ustuvor yo'nalishlari bo'yicha quyidagi ilmiy asoslangan xulosa va amaliy takliflarni shakllantirish mumkin.

Birinchidan, ta'lim sifatini yangi bosqichga olib chiqish muhim strategik vazifa hisoblanadi. Ta'lim jarayonida asosiy e'tiborni uning davomiyligidan ko'ra, mazmuni, amaliy yo'naltirilganligi va natijadorligiga qaratish zarur. Shu maqsadda kompetensiyaga asoslangan o'quv dasturlarini keng joriy etish, PISA va TIMSS kabi xalqaro baholash tizimlari talablariga mos milliy baholash mexanizmlarini rivojlantirish, pedagog kadrlarning kasbiy malakasini uzluksiz oshirish hamda ularni samaradorlik asosida rag'batlantirish mexanizmlarini takomillashtirish maqsadga muvofiqdir. Ayniqsa, STEM fanlari va raqamli kompetensiyalarni ta'limning dastlabki bosqichlaridan rivojlantirish iqtisodiyotning innovatsion rivojlanishi uchun zarur kadrlar salohiyatini shakllantirishga xizmat qiladi.

Ikkinchidan, ta'lim tizimi va mehnat bozori o'rtasidagi integratsiyani chuqurlashtirish zarur. Xususan, dual ta'lim modelini kengaytirish, kasb-hunar ta'limi tizimini iqtisodiyot tarmoqlari ehtiyojlari bilan uyg'unlashtirish, ish beruvchilar ishtirokida malaka standartlarini ishlab chiqish hamda mehnat bozori prognozlash tizimini rivojlantirish inson kapitalining iqtisodiy samaradorligini oshirishga xizmat qiladi. Mazkur yondashuv yoshlarning bandlik darajasini oshirish, mehnat resurslaridan samarali foydalanish hamda iqtisodiyotning raqobatbardoshligini mustahkamlash imkonini beradi.

Uchinchidan, hududlararo rivojlanish muvozanatini ta'minlash inson kapitalini rivojlantirishning muhim sharti hisoblanadi. Shu munosabat bilan moliyaviy resurslarni hududlarning rivojlanish darajasi va ehtiyojlaridan kelib chiqib taqsimlash, qishloq hududlarida faoliyat yuritayotgan pedagog va tibbiyot xodimlarini qo'llab-quvvatlash mexanizmlarini kengaytirish, masofaviy ta'lim va telemeditsina xizmatlarini rivojlantirish orqali inson kapitalining hududiy tafovutlarini qisqartirish mumkin.

To'rtinchidan, sog'liqni saqlash tizimini modernizatsiya qilish inson kapitalining sifat ko'rsatkichlarini oshirishga xizmat qiladi. Birlamchi tibbiy xizmatlar sifatini oshirish, profilaktik tibbiyotga ustuvor ahamiyat berish, majburiy tibbiy sug'urta tizimini bosqichma-bosqich joriy etish hamda sog'liqni saqlash xizmatlarini moliyalashtirishning zamonaviy mexanizmlarini qo'llash aholi salomatligini mustahkamlash va mehnat unumdorligini oshirish imkonini beradi.

Beshinchidan, raqamli iqtisodiyot sharoitida inson kapitalining yangi kompetensiyalarini shakllantirish ustuvor vazifa hisoblanadi. Raqamli savodxonlik, sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanish, ma'lumotlarni tahlil qilish hamda innovatsion fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish mamlakatning global iqtisodiy makondagi

raqobatbardoshligini oshirishga xizmat qiladi. Shu sababli oliy va professional ta'lim tizimida axborot texnologiyalari va innovatsion yo'nalishlarni kengaytirish muhim ahamiyat kasb etadi.

Oltinchidan, mamlakatning demografik salohiyatidan samarali foydalanish muhim iqtisodiy imkoniyatlarni yaratadi. Yoshlar bandligini qo'llab-quvvatlash, startap loyihalarini rivojlantirish, ayollar iqtisodiy faolligini oshirish hamda mehnat resurslarining samarali bandligini ta'minlash inson kapitalining iqtisodiy samaradorligini oshirishga xizmat qiladi. Bu esa demografik salohiyatni barqaror iqtisodiy o'sish omiliga aylantirish imkonini beradi.

Yettinchidan, inson kapitaliga yo'naltirilayotgan investitsiyalar samaradorligini oshirish uchun institutsional boshqaruv mexanizmlarini takomillashtirish zarur. Natijaga asoslangan budjetlashtirish tizimini joriy etish, ochiq ma'lumotlar infratuzilmasini rivojlantirish, monitoring va baholash mexanizmlarini kuchaytirish hamda moliyaviy resurslardan samarali foydalanishni ta'minlash inson kapitalini rivojlantirishning iqtisodiy samaradorligini oshiradi.

Umuman olganda, O'zbekistonda inson kapitalini rivojlantirish quyidagi uchta strategik ustuvor yo'nalish asosida amalga oshirilishi maqsadga muvofiq:

- birinchidan, sifat va kompetensiyaga asoslangan zamonaviy ta'lim tizimini shakllantirish;
- ikkinchidan, inson kapitalini innovatsion iqtisodiyot va mehnat bozori talablariga moslashtirish;
- uchinchidan, inson kapitalini rivojlantirishni ta'minlovchi samarali institutsional boshqaruv va barqaror moliyalashtirish tizimini takomillashtirish.

Mazkur yo'nalishlar bo'yicha izchil va kompleks chora-tadbirlarni amalga oshirish inson kapitalining sifat jihatidan yangi bosqichga ko'tarilishiga, iqtisodiy o'sishning barqarorligini ta'minlashga hamda mamlakatning global raqobatbardoshligini oshirishga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Schultz, T. W. (1961). Investment in human capital. *American Economic Review*, 51(1), 1–17.
2. Becker, G. S. (1964). Human capital: A theoretical and empirical analysis, with special reference to education. Chicago: University of Chicago Press.
3. Lucas, R. E. (1988). On the mechanics of economic development. *Journal of Monetary Economics*, 22(1), 3–42. [https://doi.org/10.1016/0304-3932\(88\)90168-7](https://doi.org/10.1016/0304-3932(88)90168-7)
4. Romer, P. M. (1990). Endogenous technological change. *Journal of Political Economy*, 98(5), S71–S102. <https://doi.org/10.1086/261725>
5. Mankiw, N. G., Romer, D., & Weil, D. N. (1992). A contribution to the empirics of economic growth. *Quarterly Journal of Economics*, 107(2), 407–437. <https://doi.org/10.2307/2118477>
6. OECD. (2023). PISA 2022 results (Volume I): The state of learning and equity in education. Paris: OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/53f23881-en>
7. Sherov, A. B. (2021). Oliy ta'lim muassasalarini budjet mablag'lari hisobidan moliyalashtirishni takomillashtirish yo'llari. *Oriental Renaissance: Innovative, Educational, Natural and Social Sciences*, 1(10), 1121–1133.
8. World Bank. (2020). The human capital index 2020 update: Human capital in the time of COVID-19. Washington, DC: World Bank.
9. Sherov, A. (2019). Reforms in the system of higher education and their impact on financial stability. *International Finance and Accounting*, 2019(3), 21–28.
10. Ruzmetova, G. N. (2025). Yaponiya va Koreya tajribasida inson kapitali transformatsiyasi. *Innovatsionnye issledovaniya v sovremennom mire: teoriya i praktika*, 4(19), 48–54.
11. Sherov, A. B. (2023). State financing of higher education institutions in the context of the introduction of innovative economy. *Central Asian Journal of Mathematical Theory and Computer Sciences*, 4(11), 132–136.
12. Ruzmetova, G. N. (2025). O'zbekistonda ta'lim tizimi sohasida amalga oshirilayotgan islohotlar va uni moliyalashtirishning dolzarb masalalari. *Nauka i innovatsiya*, 3(5), 98–101.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2026. № 1

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>